

12. BIH KONGRES O TRANSPORTNOJ INFRASTRUKTURI I TRANSPORTU

11. i 12. maj 2023.

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

→ **Zaključci i
preporuke**

12. BiH Kongres o transportnoj infrastrukturi i transportu

Udruženje konsultanta inženjera BiH organiziralo je 11. i 12. maja 2023. u Sarajevu **12. Kongres o transportnoj infrastrukturi i transportu** posvećen **željeznicama**.

Poznato je da su željeznice jedna od ključnih komponenti razvoja svakog društva. Kongres je održan u vrijeme globalne revitalizacije željeznica kao prihvatljivog rješenja u borbi protiv klimatskih promjena.

Kongresu je prisustvovalo 160 učesnika – istraživača, projekatana, predstavnika institucija vlasti, univerziteta, upravitelja infrastrukture, operatera, nevladinih organizacija, proizvođača opreme i izvođača radova.

Kongres se održao na internacionalnom nivou. Prezentirano je 30 referata koje je pripremio 65 autora iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Kine, Njemačke, Slovenije, Srbije i Turske.

Na kongresu su tretirane sljedeće tematske cjeline:

- **Strategija razvoja željeznica**
- **Uravnoteženi održivi razvoj željeznica**
- **Interoperabilnost željezničkog sistema**
- **Povećanje tržišne konkurentnosti željeznica**
- **Realizacija koridora pruga TNT-T mreže**

**→ Naučno -
stručni odbor**

Izv. prof. dr. sc. Borna Abramović (Hrv)
Nina Avramović Trninić, MA (Aus)
Doc. dr Sanjin Albinović (BiH)
Prof. dr Zoran Avramović (Srb)
Milan Banković, MA (CG)
Dr Nebojša J. Bojović (Srb)
Prof. dr Branislav Bošković (Srb)
Mr sc. Dario Bušić (BiH)
Prof. Bruno Dalla Chiara, ph.d. eng. (Ita)
Mr Sc. Rade Cvijanović (BiH)
Doc.dr Nermin Čabrić (BiH)
Mr Sc. Enes Čovrk (BiH)
Saša Džumhur, MA (BiH)
Vahid Đozo, MA (BiH)
Prof.dr Ratko Đuričić (BiH)
Dr. Ešref Gačanin (BiH)
Edvin Hadžiahmetović, MA (Slo)
Doc. dr. sc. Ivo Haladin (Hrv)
Mr. sc. Emir Jašarević (BiH)
Samira Karičić, MA (BiH)
Prof. dr Fadila Kiso (BiH)
Prof. dr Dragutin Kostić (Srb)
Miroslav Kukavičić, MA (CG)
Prof. dr Stjepan Lakušić (Hrv)
Prof.dr Ljiljana Milić Marković (Srb)
Dr. sc. Mustafa Mehanović (BiH)
Dr Rešad Nuhodžić (CG)
Doc. dr. sc. Marijana Petrović (Hrv)
Prof. dr Srđan Rusov (Srb)
Prof.dr Bogdan Zgonc (Slo)
Amra Zvizdić, MA (BiH)

Cilj Kongresa je bio razmjena znanja i iskustava u iznalaženju puteva za bržu implementaciju strateških razvojnih evropskih, regionalnih i lokalnih projekata.

Učesnici su ocijenili da je 12. Kongres o transportnoj infrastrukturi i transportu bio veoma uspješno organiziran. Rezultati prezentiranih radova i objavljenih diskusija su dati kao:

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

1

Razvijenost jedne države mjeri se razvijenošću transportne infrastrukture i transporta. Transportna infrastruktura je potencijal jedne države ili kontinenta za sveukupni razvoj.

U zadnjih 30 godina EU i njene članice, kao i države koje su kandidati za članstvo u EU, saraduju na razvoju zajedničke politike u području željezničkog transporta, budući da transport ne poznaje granice. Tako je transportna politika već decenijama jedna od zajedničkih politika država EU.

EU Komisija je 2. decembra 1992. usvojila Bijelu knjigu o budućem razvoju zajedničke transportne politike (**COM (1992) 0494**). U njoj se zagovaralo otvaranje transportnog tržišta, proširenje transevropske transportne mreže, poboljšanje sigurnosti i usklađivanje socijalnih odredbi.

U Bijeloj knjizi iz 2001. naslovljenoj: "Evropska transportna politika za razdoblje do 2010.: vrijeme odluke" (**COM (2001) 0370**), Komisija je analizirala probleme i izazove sa kojima se suočavala Evropska transportna politika. Svrha ove Bijele knjige bila je i tada da se udio željezničkog transporta na kratke udaljenosti stabilizira na nivou 1998. godine.

Taj se cilj trebao ostvariti mjerama za oživljavanje željezničkog transporta i međusobnim povezivanjem svih vrsta prevoza.

2

Komisija je juna 2006. izjavila da mjere predložene 2001. nisu bile dovoljno sveobuhvatne za postizanje zadanih ciljeva te su stoga uvedeni neki novi instrumenti (**COM (2006) 0314**).

Komisija je 28. marta 2011. objavila dopunjenu Bijelu knjigu o budućnosti transporta do 2050.: "Plan za jedinstveni evropski transportni prostor – u susret konkurentnom transportnom sistemu u kojem se efikasno gospodari resursima" (**COM (2011) 0144**).

Jedan od 10 ciljeva koje je Komisija definisala u knjizi bilo je stvaranje jedinstvenog evropskog transportnog prostora i razvoj multinacionalnih i multimodalnih operatora.

Direktivom **2012/34/EU** uspostavljen je jedinstveni željeznički prostor. Time su u jedinstvenom tekstu objedinjena glavna načela razvoja željeznica.

Komisija je u decembru 2020. predstavila svoju strategiju za održivu i pametnu mobilnost, zajedno sa akcijskim planom o 82 inicijative za usmjeravanje rada u razdoblju do 2024. (**COM (2020) 0789**). Tom je strategijom utvrđen plan za stvaranje održive pametne budućnosti. Scenariji na kojima se ta strategija temelji, a koji su podudarni sa klimatskim planom 2030., pokazuju da se, uz odgovarajući nivo ambicioznosti, kombinacijom predloženih mjera politike može postići smanjenje emisija iz transporta za 90% do 2050.

- 3** | Željeznička razvojna politika EU podržava ostvarivanje povezane održive i sigurne mobilnosti te održivog i konkurentskog željezničkog transportnog sistema.
- 4** | Željeznice su i danas, kao i u prošlosti, najsigurniji kopneni vid prevoza putnika i robe te okolišno prihvatljiviji i ekonomičniji u odnosu na druge transportne sisteme. Buka je štetna za zdravlje. U željezničkom transportu nastaje najmanje buke.
- 5** | Željeznice su energetske najučinkovitiji transportni sistem. Prema Union Internationale des Chemins de fer (UIC) željeznice su jedan od najučinkovitijih i ekološki najprihvatljivijih načina prevoza ljudi i roba.
- 6** | Transport je odgovoran sa 25% ukupnih emisija CO₂ u EU (2020.), od čega oko 70% odlazi na cestovni saobraćaj, a na željeznički 0,4%.
- 7** | Usvojena evropska transportna politika permanentno se prilagođava tržištu, potrebama stanovništva i privrede. Osnovni ciljevi su: olakšanje prevoza ljudi i transporta roba, uspostavljanje transportnog tržišta, povećanje sigurnosti transporta i obezbjeđenje održivog razvoja transportnih sistema.
- 8** | Prosječnom putniku nije toliko bitna svaka dobivena minuta ili čak sekunda. Najvažnije mu je da putuje dovoljno brzo, udobno i prije svega pouzdano te da na odredištu ima mogućnost presjedanja na drugo javno efikasno prevozno sredstvo.
- 9** | U 2023. mnoge željezničke uprave EU uvele su noćne putničke vozove povezujući velike gradove i obezbjeđujući konkurentan i ekološki održiv prevoz.
- 10** | Obnovom, unapređenjem i modernizacijom željezničke infrastrukture omogućit će se efiksniji teretni prevoz i otvoriti nove poslovne mogućnosti.
- 11** | Za ubrzan razvoj željeznica na Zapadnom Balkanu i Jugoistočnoj Evropi neophodno je da se usklade strateški planovi razvoja željeznica uključenih u Transportnu zajednicu.
- 12** | Liberalizacijom tržišta željezničkog teretnog prevoza stvoreni su preduvjeti za nove sudionike i nove usluge, što bi u konačnici trebalo dovesti do zdrave konkurencije i povećanja kvalitete pružanja usluga.
- 13** | Da bi novi prevoznici mogli ravnopravno konkurirati izuzetno je važno da upravitelji infrastrukture imaju isti, nediskriminatorni pristup prema svim prevoznicima u svim segmentima poslovanja.
- 14** | Za stvaranje jedinstvenog evropskog željezničkog tržišta važno je raditi na povećanju inetroperabilnosti, osobito u graničnim područjima, gdje su zbog različitih razloga vidljivi zastoji i druga ograničenja koja utiču na kvalitet čitave usluge.

12. BiH Kongres o transportnoj infrastrukturi i transportu

- 15** | Donošenje velikog broja propisa interoperabilnost se neprekidno širi na cijeloj mreži pruga u EU. Uspostavljanjem interoperabilnosti olakšava se operaterima putničkog saobraćaja bolja povezanost između zemalja EU.
- 16** | EU u svom investicionom planu predviđa sredstva za realizaciju mnogih željezničkih strateških projekata, kao i za obnovu postojećih.
- 17** | Za donošenje odluka u željezničkom saobraćaju, neophodno je koristiti metode simulacije. To se prije svega odnosi na scenarije saobraćaja i odnose između saobraćaja i željezničke infrastrukture po kojoj se on odvija. Metode simulacije omogućavaju definisanje efektivnog i efikasnog reda vožnje, analizu iskorištenosti kapaciteta pruga i staničnih kolosijeka, tehnologiju rada stanica, potrošnju energije itd.
- 18** | Željezničke i cestovne uprave trebale bi u sinergiji povesti više računa oko rješavanja problema željezničko - cestovnih prelaza, kako bi se maksimalno izbjegle prometne nezgode na prelazima.
- 19** | Bosna i Hercegovina je 2015. donijela Okvirnu strategiju transporta (OST BiH) za period 2015. – 2030. Osnovni ciljevi OST BiH odnose se na povezivanje sa susjednim državama i integriranje u EU. Strategija sadrži listu aktivnosti koje treba realizirati do 2030. S obzirom na izmjene koje su se u međuvremenu desile u evropskoj transportnoj politici i realizaciji plana OST BiH, neophodno je da Bosna i Hercegovina donese novu strategiju usklađenu sa EU direktivama.

12. BIH KONGRES O TRANSPORTNOJ INFRASTRUKTURI I TRANSPORTU

Organizator:

Udruženje Konsultanata Inženjera Bosne i Hercegovine
Udruga Konzultanata Inženjera Bosne i Hercegovine
Удружење Консултаната Инжењера Босне и Херцеговине
Association of Consulting Engineers Bosnia and Herzegovina

Sponzori:

KONČAR
INŽENJERING

→ FIDIC Courses 2023

FIDIC MODULE 2

19.-20.10.2023.

International Contracts Training Course
"Management of Claims and Disputes resolution under the FIDIC contracts"

FIDIC MODULE 3

23.-24.11.2023.

International Contracts Training Course
"FIDIC Dispute Adjudication"

